

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος των επιμελητών	11
Εισαγωγικό σημείωμα	15
Γιάννης Μηλιός	
Εισαγωγή και γενικό σχέδιο του έργου	27

ΒΙΒΛΙΟ Ι

Ι. Σχετικά με τα αίτια της βελτίωσης των παραγωγικών δυνατοτήτων της εργασίας και τους κανόνες σύμφωνα με τους οποίους το προϊόν της κατανέμεται φυσικά μεταξύ των διαφόρων τάξεων του λαού

I.i	Κεφάλαιο Πρώτο: Σχετικά με τον καταμερισμό της εργασίας	33
I.ii	Κεφάλαιο Δεύτερο: Σχετικά με την αρχή που προκαλεί τον καταμερισμό της εργασίας	43
I.iii	Κεφάλαιο Τρίτο: Σχετικά με το γεγονός ότι ο καταμερισμός της εργασίας περιορίζεται από την έκταση της αγοράς	48
I.iv	Κεφάλαιο Τέταρτο: Σχετικά με την προέλευση και τη χρήση του χρήματος	54
I.v	Κεφάλαιο Πέμπτο: Σχετικά με την πραγματική και την ονομαστική τιμή των εμπορευμάτων ή την τιμή τους σε εργασία και την τιμή τους σε χρήμα	62
I.vi	Κεφάλαιο Έκτο: Σχετικά με τα συστατικά μέρη της τιμής των εμπορευμάτων	82
I.vii	Κεφάλαιο Έβδομο: Σχετικά με τη φυσική και την αγοραία τιμή των εμπορευμάτων	91
I.viii	Κεφάλαιο Όγδοο: Σχετικά με τους μισθούς της εργασίας	102
I.ix	Κεφάλαιο Ένατο: Σχετικά με τα κέρδη του κεφαλαίου	130

I.x	Κεφάλαιο Δέκατο:	
I.x.a	Σχετικά με τους μισθούς και το κέρδος στις διάφορες απασχολήσεις της εργασίας και του κεφαλαίου	143
I.x.b	Μέρος I: Ανισότητες που προκύπτουν από τη φύση των ίδιων των απασχολήσεων	145
I.x.c	Μέρος II: Ανισότητες που προκαλούνται από την πολιτική της Ευρώπης	168
I.xi	Κεφάλαιο Ενδέκατο:	
I.xi.a	Σχετικά με την πρόσοδο της γης	199
I.xi.b	Μέρος I: Σχετικά με τα προϊόντα της γης που επιτρέπουν πάντα την καταβολή προσόδου	203
I.xi.c	Μέρος II: Σχετικά με τα προϊόντα της γης που άλλοτε επιτρέπουν και άλλοτε δεν επιτρέπουν την πληρωμή προσόδου	223
I.xi.d	Μέρος III: Σχετικά με τις μεταβολές της αναλογίας μεταξύ των αντίστοιχων αξιών των προϊόντων που επιτρέπουν πάντα την καταβολή προσόδου και εκείνων που άλλοτε επιτρέπουν και άλλοτε δεν επιτρέπουν την καταβολή προσόδου	241
	Παρέκβαση σχετικά με τις μεταβολές της αξίας του αργύρου στη διάρκεια των τεσσάρων τελευταίων αιώνων	
I.xi.e	<i>Πρώτη περίοδος</i>	243
I.xi.f	<i>Δεύτερη περίοδος</i>	260
I.xi.g	<i>Τρίτη περίοδος</i>	262
I.xi.h	Μεταβολές της αναλογίας μεταξύ των αντίστοιχων αξιών χρυσού και αργύρου	284
I.xi.i	Η βάση της υποψίας ότι η αξία του αργύρου συνεχίζει να μειώνεται	290
I.xi.j	Οι διαφορετικές συνέπειες της οικονομικής προόδου επί της πραγματικής τιμής τριών διαφορετικών ειδών ακατέργαστων προϊόντων	291
I.xi.k	<i>Πρώτο είδος</i>	291
I.xi.l	<i>Δεύτερο είδος</i>	294
I.xi.m	<i>Τρίτο είδος</i>	306
I.xi.n	Συμπεράσματα της παρέκβασης σχετικά με τις μεταβολές της αξίας του αργύρου	318
I.xi.o	Οι επιπτώσεις της οικονομικής προόδου επί των πραγματικών τιμών των μανιφακτουρικών προϊόντων	325
I.xi.p	Συμπεράσματα του κεφαλαίου	331

ΒΙΒΛΙΟ II

II. Σχετικά με τη φύση, τη συσσώρευση και την απασχόληση του αποθέματος

Εισαγωγή	345
II.i Κεφάλαιο Πρώτο: Σχετικά με τους κλάδους στους οποίους κατανέμεται το απόθεμα	348
II.ii Κεφάλαιο Δεύτερο: Το χρήμα ως ιδιαίτερος κλάδος του γενικού αποθέματος της κοινωνίας ή περί των δαπανών συντήρησης του εθνικού κεφαλαίου	358
II.iii Κεφάλαιο Τρίτο: Σχετικά με τη συσσώρευση κεφαλαίου ή την παραγωγική και μη παραγωγική εργασία	415
II.iv Κεφάλαιο Τέταρτο: Σχετικά με το εντόκως δανειζόμενο απόθεμα	439
II.v Κεφάλαιο Πέμπτο: Σχετικά με τη διαφορετική απασχόληση των κεφαλαίων	449

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Νίκος Θεοχαράκης

Η υποδοχή του Adam Smith στην Ελλάδα: μια ιδιότυπη «μετακένωση»	471
--	-----

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ

Η ανά χείρας μετάφραση των δύο πρώτων βιβλίων του *Πλούτου των Εθνών* του Adam Smith αποτελεί επανέκδοση της μετάφρασης που εκδόθηκε από τα Ελληνικά Γράμματα το 2000. Έχουν όμως περάσει σχεδόν δύο δεκαετίες από τότε που έγινε η μετάφραση, και θεωρήσαμε ότι χρειαζόταν μια περιορισμένη αναθεώρηση της μετάφρασης και της επιμέλειας. Το βασικό κείμενο παραμένει ουσιαστικά το ίδιο. Διορθώσαμε κάποια ελάχιστα μεταφραστικά λάθη και αλλάξαμε κάποιες αποδόσεις φράσεων που θεωρήσαμε ότι επιδέχονταν βελτίωση. Διαχωρίσαμε τις υποσημειώσεις του Smith από εκείνες των επιμελητών, όπου υιοθετήσαμε την επισήμανση ΣτΕ [Σημείωση των Επιμελητών]. Στη διόρθωση της μετάφρασης χρησιμοποιήσαμε τη διαδικτυακή έκδοση του λεξικού της Οξφόρδης [*Oxford English Dictionary*], η οποία μας επέτρεψε να δούμε τις ιστορικές σημασίες κάποιων λέξεων τον 18ο αιώνα οι οποίες διαφέρουν από τις σημερινές.

Οι σημειώσεις μας έχουν κυρίως στόχο να κατανοήσει ο σημερινός Έλληνας αναγνώστης το κείμενο του Smith. Δεν είχαμε τη φιλοδοξία να δώσουμε ένα πλήρως υπομνηματισμένο κείμενο. Ο υπομνηματισμός του *Πλούτου των Εθνών* έχει γίνει ήδη από τον David Buchanan το 1814, τον John Ramsay McCulloch το 1828 και τον Edward Gibbon Wakefield το 1835, αν και οι συγγραφείς αυτοί μάλλον σχολίαζαν τα επιχειρήματα του Smith παρά υπομνημάτιζαν το κείμενο για τον αναγνώστη. Η μνημειώδης έκδοση του *Πλούτου των Εθνών* από τον Edwin Cannan το 1904, καθηγητή στο London School of Economics, αποτέλεσε σταθμό για την κατανόηση του κειμένου και τον υπομνηματισμό του με εκτενή σχόλια. Το 1976 εκδόθηκε από τον εκδοτικό οίκο του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης η λεγόμενη έκδοση της Γλασκώβης των έργων και της αλληλογραφίας του Smith, στην οποία ο δεύτερος τόμος (σε δύο υποτόμους) είναι ο *Πλούτος των Εθνών*. Η έκδοση

αυτή βασίστηκε στα σχόλια του Cannan, αλλά προχώρησε σε υποδειγματικό υπομνηματισμό και σχόλια και αποτελεί μέχρι σήμερα τη βασική αναφορά στο έργο του Σκωτσέζου διανοητή.

Ως επιμελητές κάναμε χρήση των εκδόσεων του Cannan και της Γλασκώβης για την επιμέλειά μας. Είχαμε όμως διαφορετικό στόχο. Θεωρήσαμε ότι το ελληνικό αναγνωστικό κοινό του 21ου αιώνα δεν είναι εξοικειωμένο με το σύστημα των συμμιγών αριθμών του βρετανικού νομίσματος του 18ου αιώνα (λίρες, σελίνια, πένες, φαρδίνια ή και γκινέες), ή με το περίπλοκο σύστημα μέτρων και σταθμών της εποχής του Smith. Θεωρήσαμε επίσης ότι κάποιοι γεωγραφικοί όροι, πρόσωπα, αντικείμενα ή ιστορικά γεγονότα όφειλαν να εξηγηθούν –έστω και σύντομα–, προκειμένου να αντιληφθεί ο αναγνώστης περί τίνος πρόκειται. Οι υποσημειώσεις μας αντανakλούν αυτόν τον στόχο μας.

Από το 2000 μέχρι σήμερα έχει γίνει μια επανάσταση στον χώρο του διαδικτύου, με αποτέλεσμα σχεδόν όλα τα κείμενα στα οποία αναφέρεται ο Smith να είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο, σε δικτυακούς τόπους όπως οι Internet Archive, gallica, Google books, Open Library, Europeana κ.ά. Αυτό μας επέτρεψε να ανατρέξουμε στα αρχικά κείμενα και να δώσουμε τις ορθές αναφορές του Adam Smith. Σε αυτό μας βοήθησε ο κατάλογος της βιβλιοθήκης του Smith από τον James Bonar (1894). Συχνά, οι δικές μας αναφορές διαφέρουν από εκείνες της έκδοσης της Γλασκώβης, εφόσον βεβαιωθήκαμε ότι είναι οι πλέον κατάλληλες. Για παράδειγμα, παραθέτουμε τεκμήρια που δημοσιεύθηκαν πριν από το 1776 –έτος της πρώτης έκδοσης του *Πλούτου των Εθνών*– και όχι μετά, όπως συχνά κάνει η έκδοση της Γλασκώβης. Αλλού, οι αναφορές μας είναι διαφορετικές. Διατηρήσαμε την απόδοση του όρου “stock” ως «απόθεμα» αντί για «κεφάλαιο», εκτός από λίγες περιπτώσεις, δεδομένου ότι ο Smith συχνά αντιδιαστέλλει το “stock” από το “capital”. Διατηρήσαμε επίσης τον όρο «μανιφακτούρα» αντί για «βιομηχανία» αποδίδοντας το “manufacture”, θέλοντας να επισημάνουμε το επίπεδο των παραγωγικών δυνάμεων την εποχή που έγραφε ο Smith. Ελπίζουμε ότι παραδίδουμε ένα βελτιωμένο κείμενο.

Νίκος Θεοχαράκης & Γιάννης Μηλιός,
Αθήνα, Αύγουστος 2018

- Bonar, James (1894). *A catalogue of the library of Adam Smith: author of the "Moral sentiments" and "The wealth of nations" / edited with an introduction by James Bonar*. London & New York: Macmillan and Co. Επικαιροποιημένη έκδοση: *Adam Smith's library: a supplement to Bonar's Catalogue with a checklist of the whole library / by Hiroshi Mizuta* (1967). London: Cambridge University Press for the Royal Economic Society.
- Buchanan, David (1814). *Observations on the subjects treated of in Dr Smith's "Inquiry into the nature and causes of the wealth of nations"*. Edinburgh: Printed for Oliphant, Waugh & Innes, Edinburgh; and for John Murray, 50 Albemarle Street, London.
- Smith, Adam (1828). *An inquiry into the nature and causes of the wealth of nations. By Adam Smith, LL.D. With a life of the author, an introductory discourse, notes, and supplemental dissertations. By J. R. McCulloch, Esq. Professor of political economy in the University of London. In four volumes*. Edinburgh: Printed for Adam Black, and William Tait; and Longman, Rees, Orme, Brown, and Green, London.
- Smith, Adam (1835). *An inquiry into the nature and causes of the wealth of nations by Adam Smith, LL.D. With a commentary by the author of "England and America" [Wakefield, Edward Gibbon] in six [i.e., four] volumes*. London: Charles Knight.
- Smith, Adam (1904). *An inquiry into the nature and causes of the wealth of nations, by Adam Smith; edited, with an introduction, notes, marginal summary and an enlarged index, by Edwin Cannan, M.A., LL.D., Teacher of economic theory in the University of London at the London School of Economics*. London: Methuen & Co.
- Smith, Adam (1976). *An inquiry into the nature and causes of the wealth of nations*. General editors: R.H. Campbell and A.S. Skinner, Textual editor: W.B. Todd. Oxford: Oxford University Press (Clarendon). Volumes 2a & 2b. The Glasgow Edition of the Works and Correspondence of Adam Smith.